

անմահութեան, և ժամանակաւորը անժամանակին: Քրիստոսի ճշմարիտ յարութիւնը իր Եկեղեցին է, անոր կազմաւորած քրիստոնէական կեանքը, և անկէ ծնած տիեզերական քաղաքակրթութիւնը:

Սերմանում, բայց վերընծիւղումը վիճակին ենթարկուած ցորենահատն է Քրիստոս, իբր հաւատք և կեանք, որ դարերէ ի վեր կ'աճի և կը զարգանայ իր Եկեղեցիով, պարպուած գերեզմանի խորհուրդին մէջ:

Այդ ազուր հասկին հատիկներէն մէկն ենք մենք ևս, իբր Ս. զգ և Եկեղեցի միանգամայն: Մասնակից եղած ենք իր մահուան, ու կը հաւատանք իր Հնորհիւ մասնակից ըլլալ իր յարութեան: Ո՛չ մէկ ազգ պիտի կրնար մեզի հափ իրաւունքով ըսել Առաքեալին հետ. «Զջարչարանս Քրիստոսի ի մարմնի իմում կրեմ», ու չկայ նոյնպէս ժողովուրդ մը, որուն համար կարելի ըլլայ իրաւամբ ըսել. «Յոյս նոցա լի է անմահութեամբ»: Գեղեցիկ ու սրտառուչ ըլլալէ աւելի բան մըն է խաչուած ժողովուրդներու ողբերգութեան տեսարանը զալիք յարութիւններու յոյսով:

Ժողովուրդ Հայոց, ի սփիւռս աշխարհի տարտղնուած, գերեզմանին խորհուրդը չմթաղնէ թող հողիդ, մահէն ու թաղումէն վերջ կայ դեռ յարութեան ճշմարտութիւնը. այն ճշմարտութիւնը որուն հաւատացիր ու սպասեցիր դարերով, և որուն կը հաւատաս տակաւին, պատուած կողերով և արցունքոտ աչքերով:

«Փառք յարութեան քո, Տէր». երգէ՛ այդ փառքը, անոր մէջ դուն երգած պիտի ըլլաս նաև քու յարութեանդ փառքը:

ԽՄԲ.

ՀԱՌԱՏՔԻ ԵՒ ՄՏԱԾՄԱՆ ՅՈՒՔԵՐ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն Վ Ե Ր Ա Մ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Զարմանք կամ հետաքրքրութիւն չե՛ որ մտին մէջ պիտի արեցնեն հոգեւոր նեւաւորութեանց տեղը: — Ռամիկ գիւրահաւանութիւնը եւ գիտական հետազոտութիւնը հաւասարակետ անկարող են մարդուն տալ՝ ինչ որ արմատական կերպարանափոխութեան մը բաւոյական հարկը կը պահանջէ:

Ասոր համար անհրաժեշտ բանն է վերածնունդը, այսինքն ա՛յնպիսի ծնունդ մը, որուն պատճառը կամ ծնուցիչ գորութիւնը մարդկային եւ եկեղաւոր եղանակէն արտադրելի է զեւրիվերոյ կարգի մը՝ Աստուծոյ կամին մէջ ըլլայ նոյն իսկ:

Վերածնունդը ոչ քէ վերսին կամ կրկին ծնիլն է, ինչպէս ծիծաղելի բանահաւատութեամբ կը հասկնար Յիսուսի ժամանակակից ռաբբիական գիտութիւնը, այլ վերէն կամ վերուստ ծնունդը, որ մարդուն հոգին Աստուծոյ հետ յարաբերութեան մէջ զնոյ գերզուծութեամբ կը կատարուի, մեզի սրբացումով (= ջուրով) եւ անեղծական կեանքի նոր սկզբունքի մը տոգորումով (= հուրով):

«ԱՌԵՏԱՐԱՆԻ ԶԱՄԲԵՆ»